Poglavlje 1

Cambridgeshire, Engleska, siječanj 1867.

VEĆINA SE BROJEVA koje je gospođica Jane Victoria Fairfield susretala u svom životu pokazala bezopasnim. Na primjer, na probi jedne oprave, krojačica ju je ubola sedam puta dok je stavljala četrdeset tri pribadače – no bol je bila dovoljno kratka da je zanemari. Dvanaest kopči na Janeinom korzetu su, istina je, bile čisto zlo, ali nužno zlo; bez njih ona nikako ne bi mogla smanjiti raspon struka s nimalo elegantnih devedeset četiri centimetra na još uvijek nezgrapan obujam od sedamdeset devet.

Dva nije bio strašan broj, pa ni onda kad je opisivao koliko je sestara Johnson stajalo iza njezinih leđa i gledalo kako joj krojačica pokušava pričvrstiti haljinu oko njezine nimalo laskave figure.

Nije strašno ni to što su se te iste sestre cerekale šest puta u posljednjih pola sata. Svi su ti brojevi bili samo smetnja, poput muha koje se lako otjeraju jednim zamahom pozlaćene lepeze.

Ne, za sve su Janeine probleme zaslužna samo dva broja. *Sto tisuća* je bio prvi, a taj je bio uistinu gadan.

Jane udahne tako duboko koliko joj je korzet dozvoljavao te nagne glavu prema gospođicama Geraldine i Genevieve Johnson. U očima visokog društva ove dvije dame nisu imale mane. Nosile su zamalo iste dnevne haljine. Jedna je bila sašivena od svijetloplavog muslina, a druga od svijetlozelenog. Držale su jednake le-

peze, oslikane prizorima sa seoskog ladanja. Obje su bile prelijepe na jedan potpuno otrcan način, poput porculanskih lutkica. Imale su plave oči boje različka i svijetlu kosu koja se kovrčala punim, sjajnim uvojcima. Struk je objema bio znatno ispod šezdeset centimetara. Jedino po čemu je sestre bilo moguće razlikovati bio je savršeno smješten i potpuno prirodan madež na desnom obrazu Geraldine Johnson, dok je Genevieve imala isti takav na lijevom.

Prvih nekoliko tjedana njihova poznanstva sestre su bile ljubazne prema Jane. Zasigurno bi se bilo ugodno družiti s njima kad ih se ne bi provociralo do granica izdržljivosti. A Jane je, pokazalo se, bila iznimno talentirana isprovocirati čak i vrlo drage djevojke.

Krojačica je pričvrstila i posljednju pribadaču. „Eto," reče. „Sad se pogledajte u zrcalo i recite mi ako nešto želite promijeniti – premjestiti čipku, ili je skinuti."

Jadna gospođa Sandeston. Te je riječi izgovorila poput osuđenika koji u iščekivanju popodnevnog izvršenja smrtne presude vješanjem govori o prognozi vremena za sutra – sa sjetom, kao da je pomisao na manje čipke neki luksuz, koji ti može ukazati samo neka nevjerojatna milost.

Jane se zanjiše prema naprijed, spremna na odraz svoje nove oprave u zrcalu. Nije morala namještati osmijeh – on se razlio po njezinu licu kao maslac po vrućem kruhu. Bože, haljina je bila odvratna. *Savršeno* odvratna. Nikad nije tako mnogo novca uloženo u nešto tako neukusno. Razdragano je zatreptala očima, a njezin joj tamnokosi lik, smeđih očiju, koketan i tajanstven, uzvrati očijukanjem.

„Moje dame, što vi mislite?" upita, okrenuvši se. „Trebam li još čipke?"

Zarobljena pod njezinim nogama, gospođa Sandeston tiho zajeca. I trebala je zajecati. Oprava je već bila nakinđurena trima različitim vrstama čipke. Bili su to široki volani prozirne čipke iz Belgije, čiji su se bezobrazno skupi metri i metri razlijevali niz suknju. Tanki komad vezene čipke okružio je dekolte, a u kontrastu

se s njom crna čipka cvjetnog uzorka spuštala ušivena niz rukave. Materijal oprave bio je dražesno ocrtana svila. No uzorak se ionako nije mogao vidjeti pod teretom čipkane glazure.

Ova je oprava bila ruglo od čipke i Jane ju je obožavala.

Jane je znala da bi joj iskrena prijateljica savjetovala da ukloni svu čipku.

Genevieve kimne. „Da, treba još čipke. Sigurna sam da treba dodati još čipke. Možda još jednu vrstu?"

Bože dragi. Gdje bi se uopće moglo ubaciti još čipke?

„Možda neki pojas izrađen od čipke?" predloži Geraldine.

Prijateljstvo koje je dijelila s blizankama bilo je vrlo neobično. One su bile poznate po svom nepogrešivom ukusu, no nikad nisu propuštale usmjeriti Janenin ukus u smjeru kiča. Međutim, činile su to tako ljubazno da je Jane gotovo uživala u njihovom ismijavanju.

Budući da je Jane željela biti usmjerena pogrešno, uvijek bi se složila s njihovim savjetima.

One su lagale njoj, ona je lagala njima. A kako je Jane željela biti predmetom podsmjeha, svi su bili sretni i zadovoljni.

Ponekad se Jane pitala što bi bilo da odjednom postanu iskrene jedne prema drugima. Mogu li sestre Johnson odjednom postati prave prijateljice umjesto ljubaznih, dražesnih neprijateljica.

Geraldine promotri Janeinu opravu i odlučno kimne glavom. „Potpuno podržavam ideju o čipkanom pojasu. On bi opravi dao određeno nedokučivo dostojanstvo koje joj sad nedostaje."

Gospođa Sandeston jaukne kao da je netko davi.

Jane se samo ponekad pitala mogu li zaista biti prijateljice. Obično bi se brzo prisjetila razloga zašto to ne mogu biti. Svih stotinu tisuća razloga.

Tako je na ovaj užasavajući prijedlog sestara Johnson samo kimnula glavom. „Što kažete na onaj lijepi komad malteške čipke koji smo ranije vidjele, one zlatne, s cvjetićima?"

„Svakako", reče Geraldine, kimajući. „Malteška."

Sestre razmijene poglede preko lepeza, s lukavim osmjesima koji su nedvojbeno govorili: Da vidimo *na što još možemo danas nagovoriti Pernatu Nasljednicu*.

„Gospođice Fairfield", gospođa Sandeston spontano sklopi ruke kao da se moli, „preklinjem vas, imajte na umu da se puno bolji učinak može postići s manje ukrasa. Dražesni komad čipke je, naravno, središnji ukras svake prekrasne haljine. On očarava svojom jednostavnošću. No stavite li previše čipke..." Njezin glas zamre uz znakovit okret prstom.

„Bude li čipke *premalo*", Genevieve reče smireno, „nitko neće znati što imaš ponuditi. Geraldine i ja... pa, nas dvije imamo svaka skromnih deset tisuća, a naše oprave to moraju pokazati."

Geraldine sklopi svoju lepezu. „Na žalost", milozvučno doda. „Ali ti, gospođice Fairfield, *ti* imaš miraz od sto tisuća funta. Moraš se potruditi dati to ljudima na znanje. Ništa ne pokazuje bogatstvo bolje od čipke."

„A čipku najbolje predstavlja... još čipke", doda Geraldine.

One ponovno razmijene poglede.

Jane se osmjehne. „Hvala vam", reče. „Ne znam što bih bez vas dvije. Tako ste dobre prema meni, podučavate me o svemu. Ja nemam nikakvog smisla za modu, niti znam išta o tome kakvu bi poruku moja odjeća trebala slati. Tko zna kakve sam sve pogreške mogla učiniti da me vi niste tako ljubazno savjetovale."

Gospođa Sanderson se zagrcne, ali ne reče ništa.

Sto tisuća funta. Bio je to jedan od razloga zašto je Jane stajala tu, gledajući ove dražesne, savršene djevojke kako razmjenjuju zlobne osmijehe misleći da Jane ne shvaća što one rade. One se nagnu jedna prema drugoj, stidljivo skrivajući usta iza svojih lepeza, a potom, pogledavajući u njezinom smjeru, zajedno počnu hihotati. Mislile su da je obična glupača, bez imalo ukusa i pameti. No to je nije povrijedilo, ni najmanje.

Nije je povrijedilo ni to što su pred njom glumile prijateljstvo, istovremeno smišljajući kako svima pokazati koliko je Jane glupa.

Nije je povrijedilo ni to što su je stalno nagovarale na pretjerivanje, s čipkom, nakitom, perlama, a činile su to samo zato da bi se zabavile. Nije je povrijedilo ni to što joj se rugalo cijelo stanovništvo Cambridgea. To je nije ni moglo povrijediti. Na kraju krajeva, Jane je to sama izabrala.

Ona im se osmjehne kao da je njihovo cerekanje bilo odraz najiskrenijeg prijateljstva. „Onda neka bude malteška."

Sto tisuća funta. Postoje i puno veća opterećenja od težine sto tisuća funta.

„Tu ćeš haljinu zasigurno željeti obući sljedeće srijede", primijeti Geraldine. „Pozvana si na druženje kod markiza od Bradentona, zar ne? Mi smo to uredile." Lepeze su mahale gore-dolje, gore-dolje.

Jane se nasmiješi. „Naravno. Ne bih to propustila nizašto."

„Bit će ondje jedan novi mladić. Sin nekog vojvode. Doduše, izvanbračni, na žalost, ali svejedno ga je vojvoda priznao. To je gotovo jednako dobro kao da je zakonit."

Prokletstvo. Jane je mrzila upoznavati nove muškarce, a vojvodino kopile zasigurno je najopasnija vrsta od svih. On nedvojbeno ima toliko visoko mišljenje o sebi koliko mu je novčanik prazan. Baš bi takvi muškarci pri pomisli na njezinih sto tisuća previdjeli svu čipku koja se slijeva s njezine haljine. Takav bi čovjek bio spreman štošta previdjeti ako bi to preselilo njezin miraz u njegov džep.

„Aha", uzvrati Jane nehajno.

„Gospodin Oliver Marshall", reče Genevieve. „Vidjela sam ga na ulici. On ne..."

Sestra je lagano gurne, a Genevieve se tiho nakašlje.

„Hoću reći, izgleda vrlo elegantno. Ima vrlo zanimljive naočale. A kosa mu je vrlo... svijetla i... bakrena."

Jane je točno mogla zamisliti ovaj primjerak uskraćenog vojvodstva. Sigurno je trbušast. Nosi smiješne prsluke i neprestano provjerava vrijeme na svojoj džepnoj uri. Ohol zbog svojih

povlastica i ogorčen na svijet u kojem se morao roditi kao izvanbračno dijete.

„On bi doista bio savršen za tebe, Jane", reče Geraldine. „Naravno, nas dvije mu zbog naših skromnih miraza ne bismo bile nimalo... zanimljive."

Jane se natjera na osmijeh. „Ne znam što bih bez vas dvije", reče sasvim iskreno. „Da nema vas koje tako budno pazite na mene, mogla bih..."

Da nema njih dvije i njihova usrdnog truda da od nje naprave klauna, ona bi jednom, usprkos svim nastojanjima, možda uspjela zadiviti nekog muškarca. A to bi bila *katastrofa*.

„Osjećam se kao da ste mi sestre, koliko se brinete za mene", reče. Možda kao sestre po maćehi iz neke stravične bajke.

„Mi se isto tako osjećamo", Geraldine joj se osmjehne. „Kao da si naša sestra."

U sobi je bilo gotovo više osmijeha nego čipke na njezinoj haljini. Jane se u sebi tiho pomoli za oprost zbog izgovorenih laži.

Ove žene nisu bile nimalo nalik njezinoj sestri. Nazvati ih sestrama, bilo bi uvreda sestrinstvu, a ako je Jane išta držala svetim, to je bilo to. Ona je imala sestru za koju bi učinila sve na svijetu. Za Emily bi lagala, varala, kupila opravu s četiri različite vrste čipke...

Stotinu tisuća funta nije bio pretjerano težak teret. No želi li mlada dama ostati neudata, *mora li* ostati sa sestrom sve dok ta sestra ne postane punoljetna, što je uvjet za napuštanje doma njihova skrbnika, taj isti broj postaje nepodnošljiv.

Gotovo jednako nepodnošljiv kao i četiri stotine i osamdeset. To je bio broj dana koliko Jane mora ostati neudata.

Četiri stotine i osamdeset dana do trenutka kad njezina sestra postaje punoljetna. Za četiri stotine i osamdeset dana njezina sestra može napustiti njihova skrbnika, a Jane će, kojoj je bilo dopušteno ostati u kućanstvu sa sestrom pod uvjetom da se uda za prvog muškarca koji joj to ponudi, konačno moći prestati sa svim ovim pretvaranjem. Ona i Emily će napokon biti slobodne.

I tako, Jane će se dotad smiješiti, nositi metre čipke, pa i samog Napoleona Bonapartea nazvati svojom sestrom bude li to potrebno da zaštiti Emily.

Umjesto toga, sve što treba jest sljedećih četiri stotine i osamdeset dana revno tražiti muža, a ostati neudata.

Četiri stotine i osamdeset dana za vrijeme kojih se ne smije udati i stotinu tisuća funta za čovjeka koji bi se želio njome oženiti.

Ta su dva broja opisivala dimenzije njezine tamnice.

I tako se Jane ponovo osmjehnula Geraldine, zahvalna na njezinu savjetu, zahvalna što je taj savjet opet bio pogrešan. Osmjehnula se od srca.

Nekoliko dana poslije

Ušavši u dom markiza od Bradentona, gospodin Oliver Marshall se grozio na pomisao da skine kaput. Hladnoću je mogao osjetiti i kroz rukavice, kao i nalete zimskog vjetra koji su tresli prozorska stakla. Žičani okvir njegovih naočala pekao ga je poput leda po ušima. No već je bilo prekasno. Priđe mu njegov domaćin Bradenton. „Marshalle", reče prijateljski. „Zadovoljstvo je vidjeti vas opet."

Oliver preda rukavice i debeli kaput, te stisne pruženu markizovu ruku.

„I meni je drago, gospodine lorde. Odavno se nismo vidjeli."

Bradentonove su ruke također bile hladne. Posljednjih je godina dobio trbuh, a tanka mu se tamna kosa počela prorjeđivati na čelu, no osmijeh koji je uputio Oliveru bio je i dalje isti – prijateljski, no ipak hladan.

Oliver zatomi drhtaj. Nije bilo važno koliko su ugljena sluge nabacale, niti koliko se lijepo rasplamsala vatra u kaminu. Ove prekrasne, starinske kuće kao da trajno nastanjuje zimski vjetar.

Stropovi su se uzdizali previsoko, a mramorni su se podovi činili ledenim i kroz potplate cipela. Na koju god stranu pogledao, Oliver je vidio zrcala i metal i kamen, ledene površine koje su djelovale još hladnijima u ogromnom prostoru koji ih je okruživao.

Kad se maknemo iz predvorja bit će toplije, pomisli Oliver. Kad stignu i ostali. Zasad tu su bili samo Bradenton, Oliver i još dva mlađa gospodina. Bradenton im mahne.

„Hapford, Whitting, ovo je Oliver Marshall. Moj stari školski kolega. Marshalle, ovo je moj nećak, John Bloom, novi grof od Hapforda." Markiz od Bradentona pokaže čovjeka pokraj sebe, blijedog i ozbiljnog. „A ovo je gospodin George Whitting, moj drugi nećak." Bio je to mladić čupave kose boje pijeska i odgovarajućim neukrotivim zaliscima. „Gospodo, ovo je Oliver Marshall. Pozvao sam ga da pomogne u dovršavanju vaše naobrazbe, recimo to tako."

Oliver kimne glavom na pozdrav.

„Meni je povjereno pripremiti Hapfordovo predstavljanje u parlamentu", Bradenton objasni. „Sljedećeg će mjeseca zauzeti mjesto u Domu lordova, a nitko od nas to nije očekivao."

Hapford je oko rukava imao crnu traku, a odjeća mu je bila tamna. Izgleda da je postojao razlog zašto se kuća činila tako hladnom i tmurnom.

„Žao mi je što to čujem", reče Oliver.

Novi se grof uspravi i pogleda prema Bradentonu. „Hvala vam. Dat ću sve od sebe."

Taj pogled, taj izraz poštovanja prema drugome... Zato je Oliver pozvan. A ne kako bi se prisjetili prijateljstva iz školskih dana koje se s godinama razvodnilo. Bradenton je bio čovjek koji je odgajao nove članove parlamenta. Odgajao ih, a potom se silno potrudio zadržati ih u krugu svojih sljedbenika. Do sada je već skupio priličnu zbirku parlamentaraca.

„Volio bih imati malo više vremena kako bih te bolje pripremio, no dobro se držiš." Bradenton s odobravanjem potapša svog

nećaka po ramenu. „A Cambridge nije loše mjesto za vježbu. Naš grad je uistinu svijet u malom. Vidjet ćeš, Parlament nije nimalo drukčiji."

„Svijet u malom?" Oliver nije bio uvjeren u to. Nikad nije sreo nijednog rudara u Cambridgeu.

No Bradenton je pogrešno protumačio Oliverovo pitanje. "Da, skupilo se ovdje dosta ološa." On pogleda Olivera.

Oliver ne reče ništa. Čovjek poput Bradentona njega je smatrao ološem.

„No ološ se obično dobro snađe", nastavi Bradenton. „U tome i jest bit ustanova poput Cambridgea. Svatko može stremiti obrazovanju u Cambridgeu, tako da svi ambiciozni ljudi odluče ovdje započeti. Učine li sve kako treba, oni najuporniji do kraja školovanja postanu poput nas. Ili barem, zato što toliko silno žele postati poput nas, sva svoja nastojanja usmjeravaju u korist višeg cilja."

On znakovito kimne prema Oliveru.

Nekoć bi Olivera ovakav govor veoma razljutio. Uvijena primjedba da Oliver ne pripada ovamo, pa zatim još skrivenija poruka da je njime bilo moguće upravljati u korist Bradentonovih ciljeva, kao da nema vlastite osobnosti...

Kad mu je bilo trinaest godina, nokautirao je Bradentona upravo zbog ovakvih primjedbi. No u međuvremenu je shvatio. Bradenton ga je podsjećao na starog veleposjednika koji svakodnevno prehoda čitavo svoje imanje, provjerava ogradu i sumnjičavo viri u susjedno dvorište, kako bi bio siguran da su njihova i njegova strana jasno razdvojene.

Oliveru je trebalo dosta godina da nauči svoju lekciju, da treba šutjeti i pustiti ljude kao što je Bradenton neka samo provjeravaju svoju ogradu. To im ionako neće pomoći, a bude li strpljiv i pozoran, jednog će dana biti u mogućnosti kupiti njihovo cijelo vražje imanje.

I zato je Oliver šutio s osmijehom na licu.

„Gospodo, dame će uskoro početi pristizati", reče Bradenton, „pa ako želite započeti s konjakom..." On pokaže prema izlazu iz predvorja.

„Konjak", Whitting odlučno reče i društvo se premjesti u pokrajnju prostoriju.

Bradenton je cijelu jednu sobu uredio samo za ovakve prilike – bila je tu vitrina s čašama i kristalna boca jantarne tekućine. Soba je barem bila manja i samim time toplija. Markiz svima obilno natoči. „Ovo će vam trebati", reče i pruži čaše najprije svojim nećacima, a potom Oliveru.

Oliver uzme piće. „Najljepše zahvaljujem, Bradentone. Kad smo već kod sljedeće veljače, ima nešto o čemu bih s vama porazgovarao. Reforma zakona o glasovanju koja će biti predložena na tom zasjedanju..."

Bradenton se nasmije i podigne čašu. „Ne, ne", reče. „Nećemo još raspravljati o politici, Marshalle."

„Onda dobro. Ako ne sad, mogli bismo poslije. Sutra, ili..."

„Ili preksutra, ili dan poslije", Bradenton završi s bljeskom u očima. „Najprije moramo naučiti Hapforda kako se snaći, a potom i čemu služi ta snalažljivost. Sad nije vrijeme za rasprave."

Izgleda da takvo mišljenje nisu svi dijelili. Kad je Oliver počeo govoriti, Hapford je digao pogled sa zanimanjem, a na Brandonovu se opasku namrštio i okrenuo.

Oliver se mogao pobuniti. No ipak...

„Kako želite", reče tiho. „Poslije."

Čovjeku poput Bradentona trebalo je povlađivati. Trebao mu je susjed koji bi se zaustavio pet metara od ograde, a ne takav koji bi je provjeravao. Oliver ga je i prije znao okrenuti na svoju stranu, znao je kako se s njim nositi. Bradentona se moglo usmjeriti po želji sve dok iluzija njegove nadmoći ostaje netaknuta.

I tako Oliver pusti da razgovor skrene na temu zajedničkih prijatelja, zdravlja Oliverova brata i njegove žene. Jedno se vrijeme mogu i pretvarati da osim ovog ugodnog, prisnog ozračja prijatelj-

stva ne postoji ništa drugo. No tada Bradenton, koji je stajao kraj prozora, opet podigne čašu.

„Ispijte konjak", reče. „Prva dama je stigla."

Whitting pogleda kroz prozor i zastenje. „O Bože, samo to ne. Nisi mi rekao da si pozvao Pernatu Nasljednicu."

„Za to je kriv tvoj bratić." Bradenton podigne obrvu. „Hapford želi nekoliko trenutaka nasamo sa svojom zaručnicom. A gospođica Johnson je navalila da pozovem i nju, iako ne znam iz kojeg razloga."

„Kad smo kod toga", reče Hapford, s mirnim dostojanstvom koje ni najmanje nije pristajalo njegovom dječačkom izgledu, „bilo bi mi draže da ne ogovaramo prijateljicu moje zaručnice."

Whitting glasno zastenje. Prema sumornom izrazu njegova lica Oliver bi rekao da je upravo osuđen na tri godine teške robije. „Baš mora kvariti zabavu", promrmlja i približi se Oliveru. „Netko vas mora upozoriti", procijedi.

„Upozoriti me na što?"

Ovaj se nagne i dramatično šapne: „Na Pernatu Nasljednicu."

„Njezino bogatstvo potječe od... guščjeg paperja?"

„Ne." Whitting ga nije pogledao dok je govorio. „Zapravo potječe od interkontinentalnih parnih brodova, ako baš želite znati. Ne, tako je zovemo jer je biti u njezinoj blizini isto kao i biti na smrt pretučen perom."

Izgledao je potpuno ozbiljno. Oliver odmahne glavom u nevjerici. „Čovjeka se ne može pretući na smrt perom."

„A vi ste za to stručnjak, je li?" Whitting podigne bradu. „To dokazuje koliko malo znate. Zamislite da vas netko počne tući perom. Zamislite da nikada ne prestaje, sve dok vas jednog dana postojano maltretiranje guščjim perom ne izbaci iz takta. U bijesu skočite i zadavite osobu koja je to radila." On demonstrativno zavrne rukom. „I onda vas osude na vješala. Vi ste, moj prijatelju, upravo pretučeni na smrt perom."

Oliver frkne nosom. „Nitko nije toliko grozan."

Whitting podigne ruku i počeše bore na čelu. „Ona je još gora."

„No, no", reče Bradenton, prijeteći prstom. „Ona će uskoro biti tu. To se tako ne radi, *gospodo*." On naglasi zadnju riječ i potom odloži čašu. Na ovu gestu njegovi mladi nećaci krenu za njim prema ulazu. Oliver pođe za njima.

Da, znao je Oliver kako se to radi. Prečesto je on bio taj koji je bio izložen prikrivenim uvredama. Okrutnost višeg sloja se nije mjerila izgovorenim riječima, nego trajanjem šutnje kojoj si izložen. Sluga otvori vrata i dvije žene uđu u kuću. Jedna od njih, umotana u slojeve tamne vune prekrivene pahuljama snijega, očito je bila pratilja. Ona skine tešku kapuljaču s lica, otkrivši sijedu, kovrčavu kosu i stisnute usnice.

Druga...

Ako je ikad neka žena željela naglasiti da je bogata nasljednica, to je bila ona. Učinila je sve kako bi se mogla šepuriti svojim bogatstvom. Nosila je krznom obrubljen ogrtač, bijel i mekan, rukavice od najfinije kože obrubljene hermelinom. Ona zatrese glavom i otpusti zlatnu, svjetlucavu kopču na vratu. Dok je prolazila kraj njega, Olivera zabljesne iskra s njezinih ušiju, svjetlucanje dijamanata i srebra.

Svi muškarci istodobno zakorače naprijed da je pozdrave.

„Gospođice Fairfield", reče markiz od Bradentona. Glas mu je bio ugodnog tona, pun gostoljubivosti, popraćen laganim naklonom glave.

„Gospodine lorde", odvrati ona na pozdrav.

Oliver se s ostatkom društva približi, a kad ona skine ogrtač ukopa se na mjestu. Bila je...

Zurio je i vrtio glavom. Ona je *trebala* biti prekrasna. Oči su joj bile tamne i sjajne, kosa podignuta u hrpu blistavih, divljih kovrča vješto raspoređenih oko njezinih ramena. Usne su joj bile rumene i pune, namještene u pozu stidljiva polusmiješka, a njezina figura – ono što se moglo razaznati – bila je upravo onakva kakvu je volio, mekana i zaobljena, ona koju ni najodlučniji korzet nije

mogao zarobiti. U bilo kojoj drugoj prilici sigurno bi cijele večeri pogledavao prema njoj pokušavajući joj uhvatiti pogled.

No gledati je ovakvu, bilo je kao da bereš najljepšu breskvu samo kako bi otkrio da je pljesniva iznutra.

Njezina je oprava bila odvratna. Nije se nikako drukčije mogla opisati, ali ni ta riječ nije mogla dočarati užas koji se bespomoćno širio njegovim tijelom.

Bilo je moderno nositi malo čipke. Volane na manžetama, ili nekoliko centimetara uz obrub. Ali oprava gospođice Fairfield bila je cijela prekrivena čipkom, bio je to sloj preko sloja najfinijih, rukom izrađenih komada čipke. Crna čipka. Plava čipka. Zlatni čipkani obrub. Kao da je netko uletio u dućan, naručio tristo metara svih vrsta najskuplje čipke i onda je svu nabacao na istu haljinu.

Ovo nije bilo prekrivanje cvijeća zlatom. Ako je nekad i bilo cvijeća ispod svog tog zlata, davno je već zgnječeno.

Svi su zastali dok je skidala ogrtač. Ukopani, šutke su promatrali haljinu koja je potpuno promijenila značenje riječi 'kitnjasto'.

Bradenton se prvi trgnuo. „Gospođice Fairfield", on ponovi.

„Da, već ste me pozdravili." Imala je vrlo lijep glas. Da je Oliver mogao zatvoriti oči, ili je promatrati samo od vrata na gore...

Ona žustro zakorači prema Bradentonu, prišavši mu toliko blizu da je morao ustuknuti dva koraka. Taj je pokret njezine naušnice, teške dijamante omotane srebrom, zanjihao ravno pred Oliverovim očima.

Jedna od tih naušnica bi mogla triput otkupiti imanje njegovih roditelja.

„Izuzetno sam vam zahvalna na pozivu", reče. Dok je govorila, prebacila je složeni skinuti ogrtač preko ruke.

Jedan od lakaja u sivoj livreji trebao je skočiti i osloboditi je tereta. No i lakaji su, kao i svi ostali, ostali zatečeni grozotom koju je odjenula.

Činilo se da gospođica Fairfield to ne primjećuje. Ne pogledavši ni jednom u stranu, ni ne bacivši makar kratki pogled prema

Oliveru, ona mu preda ogrtač. Njegovi prsti ga prihvate prije nego je uspio shvatiti što je učinila. Ona se okrene od njega, pozdravi Hapforda i Whittinga smjernim glasom, dražeći ga svojim kovrčama na zatiljku. Pružila mu je ogrtač. Kao da je on dio posluge. Jedan lakaj mu priđe i ispričavajući se preuzme neželjeni teret od njega, no bilo je prekasno. Već je bio primijetio prestravljeni osmijeh na Whittingovom licu koji ovaj nije mogao suspregnuti. Bradentonu se, također, na licu našao osmijeh koji je odavao kako mu je to iznimno zabavno.

On se već odavno prestao uzrujavati zbog sitnih omalovažavanja, a ovo čak nije bilo ni namjerno. Ali, dragi Bože, ona je bila živi užas. Gotovo mu je bilo žao zbog nje.

Bradenton mahne iza Olivera. „Gospođice Fairfield", reče, „ovdje je još jedan gospodin kojeg vam nismo predstavili."

„Zaista?" Gospođica Fairfield se okrene i napokon usmjeri pogled na Olivera. „Dragi Bože. Nisam vas ni vidjela kad sam ušla."

Vidjela ga je. Samo je mislila da je sluga. Mala pogreška, ništa više.

„Gospođice Fairfield", reče Oliver blago. „Moj naklon."

„Gospođice Fairfield, ovo je gospodin Oliver Marshall", reče Bradenton.

Ona nakrivi glavu i pogleda ga. Ona *jest* lijepa. Jedan dio njegova mozga mu nije prestao dodijavati primjećujući to, usprkos kiču kojim se nakinđurila. Bila je lijepa, ako vam se sviđaju zdrave, blistave žene, poput engleske ruže. Oliveru su se takve obično sviđale.

Zapitao se kad će ona shvatiti koliko griješi. Ona zaškilji proučavajući ga, a od mrštenja joj se na bradi pojavi jamica.

„Ali mi smo se već sreli", reče ona.

Nije očekivao ovakvu reakciju. Oliver zatrepće u nevjerici.

„Sigurna sam da smo se sreli", ona nastavi. „Izgledate mi poznato. Ima u vama nešto, nešto..." Gospođica Fairfield je lupkala prstom po usni, pritom vrteći glavom. „Ne", na kraju zaključi.

„Ne. Griješim. Vi u stvari izgledate tako obično s tom kosom i naočalama, kao i mnogi drugi, pa sam vas s nekim zamijenila."

On izgleda *obično?*

Druga bi žena trudeći se ovako strašno nekoga uvrijediti naglasila tu riječ, kako bi bilo jasno što je htjela reći. No gospođica Fairfield nije izgledala kao da nekome želi spustiti. Zvučala je kao da govori o broju štenaca u nekom leglu.

„Oprostite, molim vas." On primijeti kako se naglo uspravio, gledajuću je ledenim izrazom lica.

„Ma, ne trebate mi se ispričavati", reče ona sa smiješkom. „Vi ne možete promijeniti svoj izgled, to je sigurno. Ja vam ga nikad ne bih uzela za zlo." Ona mu kimne, milostivo poput kraljice, kao da mu je učinila veliku uslugu. A onda se namrštila. „Oprostite, možete li mi ponoviti svoje ime?"

Oliver joj se kruto nakloni. „Gospodin Oliver Marshall. Vama na usluzi." *Nemoj to shvatiti doslovno,* zamalo je dodao.

Oči joj se raširе. „Oliver. Jeste li, možda, dobili ime po Oliveru Cromwellu?"

Osmijeh na njegovom licu zasigurno *nije* bio iskren. Njegova gluma je umalo popustila pod tim naporom. „Ne, gospođice Fairfield, nisam."

„Niste dobili ime po jedinom Lordu namjesniku Engleske? Ja bih pomislila da je on upravo onakva vrsta uzora kakav bi vaši roditelji željeli kad su vam nadjenuli ime. On je također potjecao iz niže klase, kao i vi, zar ne?"

„Moje ime ne odražava ništa toliko veličanstveno", on jedva izusti. „Otac moje majke se tako zvao."

„Možda je *on* bio nazvan po..."

„Ne", prekine je Oliver. „Nitko od mojih u obitelji nije priželjkivao moje posthumno smaknuće, uvjeravam vas."

Učinilo mu se da se nasmijala, no trzaj njezine usnice nestane prije nego je bio siguran da ga je doista vidio. I tu razgovor zamre.

Jedan, dva, tri...

Kao dječak, Oliver se stalno nalazio između dva svijeta, između ledene ljubaznosti visokog staleža i znatno veselijeg radničkog staleža kojem su pripadali njegovi roditelji. Postoji taj trenutak ledene tišine koju je Oliver povezivao s visokim staležom kad se netko od njih nađe u neugodnoj situaciji. Trenutak u kojem svatko od prisutnih, na osnovu svojih manira, procjenjuje da je bolje šutjeti nego riskirati biti nepristojan. Vrlo je često bio izložen toj tišini kao dječak: kad je rekao da je ljeto proveo radeći fizičke poslove, kad je rekao da mu je otac nekad bio boksač... U stvari, tih ga je prvih godina, dok nije naučio pravila, ta tišina pratila kad god bi otvorio usta.

No iako nije kršila pravila doličnog ponašanja, ta je tišina rezala do boli. Oliver joj je bio izložen toliko često da je znao i koliko je duboka ta bol. On pogleda gospođicu Fairfield.

...*četiri, pet, šest*... Na usnicama joj se vidjelo da shvaća. Osmijeh joj je bio otvoren i iskren. Nije bilo znaka da je uopće primijetila napetost.

„Tko će nam se još pridružiti večeras?" upita ona. „Cadford? Willton?"

„Ne, ovaj..." Hapford se osvrne. „Ne Willton, on je... indisponiran."

„Je li to jedan od onih – kako se ono kaže, jedna od onih stvari koju kažete kako biste prikrili istinu?" Gospođica Fairfield zavrti glavom i zatrese dijamantima na ušima. „Ta mi je riječ na vrhu jezika. Mogu je osjetiti. To je, to je..." Ona podigne bradu, a oči joj zablistaju. „Eufemizam!" Ona zapucketa prstima. „To je eufemizam, zar ne? Recite mi, nije li samo malo drven nakon sinoć?"

Muškarci razmijene poglede. „Dakle", Hapford polako izusti, „gospođice Fairfield, ako biste me primili pod ruku..." I on je povede.

„Jadnik", reče Whitting. „Znao se dobro sprdati ranije, dok mu to nije zabranila gospođica Johnson. Sad kad je zaljubljen, više nije toliko zabavan."

Oliver nije odobravao ismijavanje ljudi iza njihovih leđa. To je bilo kukavički i okrutno. Iz vlastitog je iskustva znao i da to nikad nije toliko neprimjetno kao što se nadaju oni koji to čine.

Jadna gospođica Fairfield. Nije znala razgovarati, a nije imala ni ukusa. Oni će je rastrgati na komadiće, a Oliver će to morati gledati.